

Strid mellem to af Kommissionens Medlemmer, Professor H. N. Clausen og Biskop Brammer, om dette Spørgsmaal, Oprettelse af Menighedsraad. Professor H. N. Clausen vilde ligesom lade Biskop Brammer høre ilde for, at han ikke vilde være med til Oprettelsen af Menighedsraad, men Biskop Brammer kom saa i et Tilsvaer til H. N. Clausen til at udtale sig ganske bestemt for Oprettelsen af Menighedsraad, idet han udtaler, at han slet ikke har noget imod Oprettelsen af saadanne, men at han tværtimod endogsaa anser det for aldeles givet, at Oprettelsen af Menighedsraad maa være det første Led i enhver Kirkeforfatning. Man ser altsaa, at man ikke den Gang var saa bange for at sige dette, som man nu i vor Tid synes at være; da turde en Biskop godt sige, at Oprettelsen af Menighedsraad maatte være det første Led i enhver ønskelig Kirkeforfatning.

Man vil have lagt Mærke til, at nu vil man i vor Tid, efter at det Forslag, som vi her skulle behandle, er kommet frem, fra en vis Side gøre gældende, at for at gaa til Oprettelse af Menighedsraad som første Led i en Kirkeforfatning, og som dens Grundlag maa vi først have at vide, hvad der videre skal bygges op derpaa, vi maa have Tegninger, Overslag eller hvad det er, det hedder. Det lader for mig noget søgt, det er for mig noget af et Vidnesbyrd om, at det Forslag, som her ligger fremme, er saa lidet angribeligt, at man er nødt til at tage til saadanne Ting som at angribe det for, at det ikke angiver, hvad der skal bygges videre derpaa, hvad man aldrig i Fortiden havde tænkt paa. Nu, ethvert Billede halter. Man kunde ogsaa tage et andet Billede og stille det op for de Herrer, som have saa meget mod Menighedsraad. Naar de nemlig have udkastet som det ønskelige, at man skulde begynde fraoven med et Bisperaad, et Kirkeraad, eller hvad man nu vilde kalde det, kunde man fristes til at sige til dem: mon det nu ikke er lidt uheldigt at begynde med at sætte Taget paa et Hus, førend man ved, hvorledes Huset i det hele skal bygges, om det i det hele taget kan lade sig gøre. At begynde fra Grunden er der dog en Mulighed for. Imidlertid synes jeg ikke, at det er værd, at vi give os til at vise Billeder op for hinanden, thi, som sagt, ethvert Billede halter.

Dette Spørgsmaal: hvad er Folkekirken, besvares forskelligt. Der er nogle, der sige, at Folkekirken er en rent borgerlig

Indretning, der er andre, der gaa til den modsatte Yderlighed og sige, at Folkekirken er Kristi Menighed, den kristne Kirke. Jeg mener, at begge Svar ere lige lidet fyldestgørende. Folkekirken er efter hele sin Oprindelse, sin Styrelse og sin Ordning ikke eet med Kristi Menighed, den hellige almindelige Kirke, men paa den anden Side er den heller ikke en blot og bar borgerlig Indretning. Begge Synsmaader, mener jeg, ere urigtige, og derfor mener jeg ogsaa, at man vilde komme til højst uheldige Resultater, dersom man vilde handle ud fra en af disse Forudsætninger, enten det nu blev den ene eller den anden, jeg tror, man fra begge Synspunkter vilde komme til at slaa Folkekirken i Stykker. Jeg vil nemlig paastaa, at hvis man gaar ud fra, at Folkekirken er en rent borgerlig Institution som alle andre borgerlige Institutioner, og man vilde lovgive ud fra den Forudsætning, vilde det efter min Mening føre til, at Menigheden ikke i Længden kunde holde ud at blive i men maatte forlade Folkekirken, forlade denne Institution. Er det det, man vil, kan man ganske vist gøre et Arbejde i den Retning og se at drive Menigheden til at gaa ud af denne borgerlige Indretning. Paa den anden Side, hvis man siger, at det er den kristne Menighed, den kristne Kirke og ikke andet, saa maatte man i Grunden arbejde for det samme, arbejde hen til at man kom ud af denne borgerlige Indretning, men saa blev det ikke muligt at være i Folkekirken, det blev ikke den evangelisk-lutherske Folkekirke, der, som vi have set, ganske vist er en kirkelig Indretning, men styret og ordnet af Statsmagten. Vil man altsaa ikke finde sig i denne Styrelse eller denne Ordning, kan man træde ud, men saa bliver Kirken ikke den evangelisk-lutherske Kirke, saaledes som den efter Oprindelse og hele Udvikling har været, men saa blev det en Frikirke. Man maatte saa ogsaa være forberedt paa at tage alle Konsekvenser af en saadan Frikirkes Stilling, man maatte da navnlig være belavet paa, at Staten saa ikke kan understøtte den, ingen Forpligtelse har til at understøtte den, men at den maa klare sig selv baade hvad Styrelse og Midler angaa. Om det vilde være heldigt for Menigheden eller for Folket, kan man have forskellige Meninger om. Jeg tror ikke, at det vil være heldigt, jeg tror, at saaledes som Tilstanden har været, har den, skønt under megen Skrøbelighed, dog været saaledes, at den har været til Velsignelse saavel for Menig-